

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmand, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end foranævnte landes vedkommende i St. Olafs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 ore pr. petilinie.

Politisk oversigt.

Den internationale domstol, som har sæde i Kairo, har foreløbig opløst sig, grundet paa uoverensstemmelse.

Odelstinget har vedtaget regjeringens forslag til norsk-svensk mellemrigslov med ikrafttræden fra 1ste juli d. a.

Den svenske regjering har indbragt forslag om at kjøbe banen fra Luleå til den norske grænse for 6,750,000 kr.

Den nye tyske rigsdag aabnedes tirsdags af keiseren personlig. Han fremhævede sin vilje til at opretholde freden; dog maatte hæren forøges. Navnlig er en forøgelse af artilleriet med 6000 mand af betydning. Der er forelagt rigsdagen forslag til en arbejderbeskyttelseslov, hvis krav angaaende søndags-hvile samt kvinders og børns anvendelse til haandverks- og industriarbejde gaar ud over, hvad den nylig afholdte konference opstillede. — Til at dække omkostningerne ved Wiszmans felttog og foretagender i Øst-Afrika kræves en efterbevilgning af 4½ mill. mark.

Da ogsaa Badens katolikker har begyndt at gjøre sine billige krav paa religiøs frihed og lighed gjældende i kamret, har regjeringen og det liberale flertal indtaget en bestemt afvisende holdning.

I Østerrige er ligesom i Rusland utilfredsheden nu ogsaa blandt bondestanden bleven saa sterk, at den reiser sig mod sine undertrykkere. I Kolomen i Galizien er det gaaet ud over godsherrerne og jøderne.

Det engelske underhus har med 348 stemmer mod 268 vedtaget regjeringsforslaget om landopkjøb i Irland. Det var dog først anden læsning. Endvidere forkastedes med 256 mod 218 et forslag om den skotske kirkes adskillelse fra staten; samme forslag indbragtes første gang i 1886 og blev forkastet med 112 stemmer. Der er saaledes al udsigt til, at planen et andet aar lader sig sætte igjennem.

Paris's nye kommunalraad er sammensat af 52 republikanere, 6 konservative og — 1 boulangist. Boulangismen har, tildels ved modpartens lovlige diktatoriske fremgangsmaade, ialfald foreløbig udspillet sin rolle.

Ogsaa Italiens senat har nu med 106 stemmer mod 54 vedtaget Crispis lov om de milde stiftelsers beslaglæggelse ved staten, men med en ændring, som det trods ministerens ærgrelse opretholdt.

Den ægyptiske udenrigsminister har meddelt Frankrige, at dettes betingelser for konvertering af den ægyptiske statsgjæld kan antages af hans regjering.

Kongeriget Uganda ved Nyansa-søen har givet sig under engelsk beskyttelse, hvad tyskerne er yderst misfornøiede over. Kongen er katolik og kunde som saadan neppe handlet klogere.

Gudstjenesten i st. Olafs kirke i Kristiania.

Søndag den 11te mai: Kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 højmesse med prædiken. — Kl. 5 andagt med katekese.

Mandag, tirsdag og onsdag: kl. 8½, bønprocession og stille messe.

Torsdag, *Kristi himmelfart*: Kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 levitmesse med prædiken. — Kl. 5 festandagt med prædiken.

Alle hverdagaftener kl. 6½ maandagt.

Med *Kristi himmelfartsdag* udløber tiden for den pligt-mæssige modtagelse af paaskekommunion.

Ugekalender.

Søndag den 11te, 5te søndag efter paaske. Alexander I., pave og martyr, † 119. — Mandag. Bededag. Nereus, Akilles og Flavia Domitilla, martyrer, † ca. 100. — Tirsdag. Bededag. Stanislaus, biskop af Krakau og martyr, † 1079. — Onsdag. Bededag. Paskalis I., pave og martyr, † 824. — Torsdag. *Kristi himmelfartsdag*. — Fredag. Ubaldus, regelbunden kannik og biskop af Gubbio, † 1160. — Lørdag. Johannes af Nepomuk, kannik og martyr, † 1383.

Søndag den 18de. Venantius, martyr.

Maria.

(Fortsættes.)

III.

Marias høie værdighed.

Navnet og værdigheden Guds-moder er det ypperste, hvortil nogen blot skabning kan stige. Thi næst den menneskelige naturs hypostatisk forbindelse med den guddommelige i Kristus kan der ingen inderligere forening mellem et menneske og Gud tænkes end moderforholdet; følgelig ingen større høihed. Skabningernes sande høihed, værdighed, bestaar jo i at være Gud paa en eller anden vis mest mulig nær. Selv Martin Luther bekjendte dette og de følger, heraf flyder, naar han i 1521 skrev i sin udlæggelse af Magnifikat: „Fordi

Maria blev Guds-moder, blev hende en forrang tildel, saa høi, saa umaadelig, at den overgaar al forstand. Det er roden til hele hendes ære og salighed, at der i den ganske meneskeslegt kun findes den eneste, alle overlegne person, hvem ingen staar lige, efterdi hun har søn tilfælles med den himmelske fader. I det ene ord, gudsmoedernavnet, indesluttet hendes hele ære, saa ingen kan sige noget større om hende, havde han end saa mange tunger, som jorden har blomster og urter, som himlen har stjerner og havet sandkorn.“

Folk regner det som en ære, naar en person, der paa en eller anden maade staar over dem, vil modtage af dem en gave; end mere, naar vedkommende vil altid have den hos sig og bruge den, stedse bære den paa sig. Af Maria alene modtog den uendelig op-højede Gud som en frivillig gave det stof, hvoraf Vorherres legeme dannedes; det blev hans, og aldrig har guddommen aflagt det. Naar derfor nogen ikke slaaes af den uudsigelige høihed, som ligger i gudsmoedernavnet og -værdigheden, da er det mangel ikke blot paa katholsk sans, men paa kristelig sans; thi det kommer af, at man har altfor kummerligt begreb om sønnens egen høihed.

Og hvilken søn var det ikke? En, der som Gud indeslutter i sig paa eminent maade og i uendelig grad alt, hvad der i verden gives og tænkes kan af stort, godt og skjønt. En, der som menneske dannede den ædlest figur, jorden nogensinde saa — en skikkelse, der har vakt tusenders, millioners kjærlighed og begeistring, saa de af yderste evne har stræbt at efterligne Ham. En saadan søn, at man med rette kan sige: „Salig er det liv, som bar Dig, og de bryster, som Du diede (Luk 11, 27);“ eller med den Helligaands ord gjennem Elisabeths mund: „Velsignet er du iblandt kvinderne, og velsignet er dit livs frugt.“ Det hedenske Rom opreiste Cornelia, moder til to berømte folkeførere, en statue, hvorpaa ikke engang hendes navn stod, men blot indskriften „Gracchernes moder“ — det var hendes ære. Saaledes nævnes i evangeliet Maria kun ved navnet Jesu moder. Og saaledes afbildede den græske oldkirke hende uden krone og smykke; men med guld-bogstaver stod paa panden *theotokos* — Guds-moder; det er hendes ublegnelige pryde.

Tag hvem det skal være iblandt skabningerne — selv de ypperste aander; de er dog alle Guds tjenere, i det høieste hans venner. Men mere end kongens tjenere og venner er kongens moder; høiere end nogen kerubs værdighed er Marias. Saa det bør ikke forekomme nogen tænksom paafaldende, at den katholske kirke f. eks. i sit lauretanske litani hilser hende som

al skabningens dronning. „Vi mener, at hun staar over al synlig og usynlig skabning,“ siger af den grund den konstantinopolitanske patriark st. Germanus († 740).

Vi kan endvidere fremdrage forholdet, hun kom i til Gud Fader, med hvem hun fik søn tilfælles, da den, hun undfangede, ingen anden person er end den, hvem Faderen har født (billedlig, ikke materielt talt, født, naturligvis) fra evighed af. Og forholdet til den Helligaand, som blev paa en maade hendes brudgom, idet Han blev det handlende princip, overensstemmende med engelens ord: „Den Helligaand skal komme over dig, og den allerhøiestes kraft skal overskygge dig (Luk 1, 35).“ Endelig ogsaa forholdet til den hl. Tre-enighed under ett, idet hun blev broen, ad hvilken skaber og skabning, himmel og jord forenede sig.

IV.

Marias hoie naade.

„Hil dig, du benaadede!“ siger den protestantiske oversættelse af engelens hilsen i st. Lukas's evangelium. Men paa græsk heder ordet *kecharizomene*, en forsterkelsesform, for hvilken de gamle, i græsk velbevandrede kirkefædre ingen mere fyldestgjørende gjengivelse fandt end *gratia plena*, fuld af naade. Ja, Maria er antonomastisk den benaadede, fuld af naade.

Er det ikke sikkert, at naar fornuftige folk vil lave en ting til noget brug, indretter man sig den derefter? vil man have en oceandamper, indretter og udruster man sig ikke et fartøi af en bugserbaads størrelse og styrke; vil man have et slot til en konges bopæl, slaar man ikke en fjælebod op — simpelthen af den grund, at fornuften byder, stedse at indrette tingene efter deres bestemmelse. Den alvise Gud indretter og udstyrer følgelig sine skabninger med naade i forhold til deres kaldelse. Saa da Maria i sin livs-opgaves værdighed som vordende moder til Gud langt overgaar ethvert jordisk eller aandigt væsen, fik hun af sin skaber ogsaa en tilsvarende naademængde, en naadefylde, der langt overgaar selv den ypperste skabnings.

Hvad der gjælder om varmen, om lyset, om kraften, overhovedet om ethvert princip, at jo nærmere man er det, des mere bliver man delagtig i dets virkning; dette maa ogsaa overføres paa Gud, i vort forhold til Ham. Hvoraf følger, at den kvinde, som fremfor nogen, igjennem Jesu menneskelige natur, opnaaede et inderlighedens umiddelbare forhold til denne det overnaturlige lys, den overnaturlige varmes og krafts udspring, ligeledes fremfor nogen maatte delagtiggjøres i hans oplysende, opvarmende, styrkende naade.

Gaar vi saa videre og betænker, at hele 30 aar levede Maria dag ud og dag ind med sin guddommelige søn; hvorledes hun i al den tid havde hans glimrende eksempel paa hellighed for os, nød hans samtaler og guddommelige belæringer, hvilke hun sikkerlig heller ikke var berøvet under hans offentlige liv; da forstaar vi, at naadefylden, med hvilken hun begyndte sin ophøiede løbebane, maa være vokset til en end mere ufattelig høide. Dette strider ingenlunde imod, at hun kaldes fuld af naade fra begyndelsen af, da det var hendes kapacitet, hendes sjæls evne til at rumme naade, som voksede samtidig med denne. Hvilke fremskridt hun har gjort under Kristi lidelse, da hendes egen sjæl blev gjennemboret af det tveeggede sverd, og under hvilken hun opofrede for menneskehedens frelse sig selv og det kjæreste, hun eiede, det véd Gud alene. Jesus opstod og bortfor; hans hl. moder blev tilbage, fuld af længsel efter gjenstanden for sin brændende kjærlighed. Og da der bestaar en uafbrudt vekselvirkning imellem Guds naadegaver og vor medvirken med disse, maatte naademængden uaffadelig tiltage i hende indtil hendes salige død.

Endnu ett maa man tage i betragtning, nemlig naadens forhold til saligheden. Det er en bekjendt sag, som ikke blot skriften, men allerede fornuften lærer os, at i helvede kommer de fordømte til at lide alt efter sin ondskab, og alt efter sin erhvervede fuldkommenhed bliver de frelste mer eller mindre lykkelige, objektivt: d. v. s. at der gives grader i saligheden. Nu er salighedens opnaaelse overhovedet og opnaaelsen af en hvilkensomhelst grad i særdeleshed frugt af den naade, man i livet har havt og udnyttet. Den hl. Paulus siger (Ef. 4, 7): „Enhver af os er naaden givet efter Kristi gaves maal.“ Som Gud finder for godt at uddele sine naadegaver, det være her i timeligheden eller for evigheden hisset, saaledes har enhver enkelt skabning mer eller mindre; ogsaa kaldelsen til en bestemt grad i salighed bliver saaledes Guds frie skjænk. Nu kan der ingen rimelig grund være til at tvile om, at Kristus, der sikkert har elsket sin moder over nogen skabning, ikke skulde have forbeholdt hende den ypperste plads i saligheden, altsaa givet hende den høieste fylde af naade heneden. Og ligedan kan ingen med grund betvile, at, efterdi evigheden bringer retfærdig gjengjældelse, den høieste værdighed i himlen jo maa blive dens lod, som paa jorden har havt den høieste værdighed, naar han tilbørlig har opfyldt hvervet, denne paa lagde ham. Hvoraf atter følger, at hun, der var Gudsmoder og forbliver det i al evighed, ogsaa er den ypperste næst Kristus hisset og følgelig har overgaaet enhver i naadefylde.

Hertil kunde vi føie et skjønt ord af st. Basilius, biskop af Seleucia ved aar 450 (Orat. 39): „Hvem maa ikke beundre, i hvor høi grad Maria overtræffer alle de helgener, vi ærer? Naar Gud har meddelt sine tjener e saa megen naade, hvilken mængde maa vi da ikke tænke moderen i besiddelse af; mon ikke langt større end deres, der er hende underlegne? det ved hvermand.“ Biskopen af Salamis ved aar 370, st. Epifanius, (Hær. 58) siger, hvad saa mange med lignende ord udtalte: „Guds moder er i alle henseender fuld af naade.“
(Fortsættes.)

Den apostoliske lære efter bibelen.

af pastor Jacquemet.

(Fortsat.)

XXIV. Egteskabet.

Egteskabet er et sakrament, ved hvilket to enlige personer, mand og kvinde, egter hinanden og af Gud erholder naade til trolig at opfylde sin stands pligter indtil døden.

Gud selv indstiftede egteskabet, da Han i paradiset gav Adam Eva til hustru, forat de begge skulde leve sammen i hellig gudsfrygt og i trofast uopløselig kjærlighed. Vor frelser ophøiede egteskabet til et sakrament: „Manden skal forlade sin fader og moder og blive fast hos sin hustru, og de to skal være ett kjød. Dette sakrament (hemmelighed) er stort (Ef. 5, 31—32).“

Lige fra apostlernes tid har man troet, at egteskabet er et sakrament, og kirkefædrene udtrykker den samme tanke.

Fornuften siger os, at Vorherre maatte give egtefolkene en særegen naade, forat de kan leve kristelig i egtestanden og opfylde sine pligter som tro egtefolk og gode forældre, og denne naade bliver dem forundt ved egteskabets sakrament.

„Manden skal elske sin hustru, ligesom Kristus elsker sin kirke, og hustruen skal bevise manden den skyldige agtelse og lydighed (Ef. 5, 25).“ De skal ved gjensidig kjærlighed og troskab i gudsfrygt bære taalmodig over med hinanden.

I de ved omtalelsen af egteskabet af Kristus selv udtalte ord: „De to skal være ett kjød,“ er tilladeligheden af flerkoneri udelukket.

Baandet, der forener mand og kvinde, kan kun opløses ved døden; ingen jordisk magt formaar at løse egteskabets baand, som Herren selv har knyttet; thi „hvad Gud har sammenføiet, skal intet menneske adskille (Matth. 19, 6).“ Farisæerne spurgte Jesus: „Er det en mand tilladt at skille sig fra sin hustru for hvilkensomhelst sag?“ Jesus svarede: „Har I ikke læst, at Den, som skabte dem fra begyndelsen, skabte dem mand og kvinde og sagde: Derfor skal et menneske forlade fader og moder og blive fast hos sin hustru, og de skal være to i ett kjød. Saa er de da ikke længere to, men ett kjød. Hvad altsaa Gud har sammenføiet, skal intet menneske adskille . . . Jeg siger eder, at den, som skiller sig fra sin hustru, uden for egteskabsbruds skyld, og tager en anden tilegte, han

begaar egteskabsbrud, og den, som tager en fraskilt tilegte, han begaar egteskabsbrud (Matth. 19. 3—9).“

Den katholske kirke forklarer disse ord paa den maade, at den krænkede egtefælle har ret til at forlange skilsmisse fra bord og seng, men at det derfor ingenlunde er tilladt at opløse selve egteskabets baand og indgaa egteskab med en anden. Apostelen Paulus skriver nemlig (I Kor. 7, 10—11): „Dem, som er gifte, byder ikke jeg, men Herren, at hustruen ikke skal skilles fra manden, men om hun og skilles, da forblive hun ugift eller forlige sig med manden! — og at manden ikke skal forlade sin hustru.“ Evangelisterne forbyder udtrykkelig skilsmissen. Den hl. Markus siger: „Den, som skiller sig fra sin hustru og tager en anden tilegte, begaar egteskabsbrud med hende. Og dersom en kvinde skiller sig fra sin mand og egtes af en anden, begaar hun egteskabsbrud (10, 11—12).“ Hos st. Lukas 16, 18 læser vi det samme.

Kong Henrik VIII. af England, ledet af sine lidenskaber, begjærede at skilles fra sin retmæssige hustru, Katharina af Aragonien, for at egte Anna Boleyn. Men pave Clemens VII. afslog dette, uagtet han forudsaa, at kongen for at hevne sig vilde skille sig og sit folk fra Jesu Kristi sande kirke.

Egtefolkenes første og helligste pligt som forældre er at opdrage sine børn for Gud til det evige liv; derfor skal de undervise dem og lade dem undervise i den sande lære, allerede tidlig holde dem strengt til fromhed og alt godt og desuden give dem godt eksempel, bevare dem mod forførelse og straffe deres feil med kristelig kjærlighed; thi skriften siger: „I fædre, opdrag eders børn i Herrens tugt og formaning (Ef. 6, 4).“ „Ris og straf giver visdom; men den gut, der overlades til sig selv, bliver sin moder til skam (Ordspr. 29, 15).“

Kristelige forældre maa ved fromme og hyppige bønner nedkalde Guds velsignelse over sine børn og saa tidlig som muligt vende disse uskyldige hjerter til Gud og vænne dem til stadig at bede. De maa ogsaa indpræge i dem en stor frygt for synden og en inderlig kjærlighed til Gud.

Gode forældre glemmer ikke, at deres børn er uvurderlige skatte, som Gud har betroet dem, og for hvilke Han engang vil kræve dem til regnskab. De bør derfor holde dem borte fra al daarlig omgang og fra alt, hvad der kan fordærve deres hjerter, saasom daarlig læsning og slet selskab.

XXV. Cølibatet.

Hvorfor er de katholske prester ugifte?

Endskjønt den katholske kirke anser den gifte stand som hellig, ja endog lærer, at egteskabet er et sakrament, anser den dog den jomfruelige stand som fuldkomnere (Matth. 19, 12). Apostelen Paulus siger udtrykkelig, at det er godt at gifte sig, men at det er bedre at leve i den ugifte stand eller cølibatet. „Saaledes gjør den, som bortgifter, vel, og den, som ikke bortgifter, bedre (I Kor. 7, 38).“

Presten maa fremfor nogen anden stræbe efter fuldkommenhed; thi han maa give eksemplet til at modstaa den onde tilbøjelighed, som ethvert menneske

har til sanselighed. Han bør mere end nogen anden bestræbe sig for at vandre i Jesu Kristi og apostlernes fodspor. Vi ved, at de fleste apostler var ugifte, og at de, som var gifte, før de blev kaldede til apostolatet, levede, som om de ikke var gifte. Vi ved, at apostelen Paulus selv var ugift, og at han desangaaende udtrykkelig siger: „Jeg vilde, at alle mennesker var, som jeg selv er; men enhver har sin egen naadegave af Gud, den ene saa, den anden saa. Men jeg siger til de ugifte, at det er dem godt, om de bliver, som jeg er (I Kor. 7, 7).“

Presten er Kristi sendebud, evangeliets forkynder; han skal da ikke blot være beskjæftiget med at arbejde paa sin egen fuldkommenhed, men ogsaa bestræbe sig for at vinde sjæle for Herren. Han er ikke prest for at erhverve sig velstand som familieforsørger. Prestens familie maa Guds familie, alle mennesker, navnlig alle fattige være; han maa kunne sige, som den hl. Laurentius sagde, idet han fremviste sine fattige: „Her er min rigdom.“ Kan mon den, som er gift, gjøre dette? Apostelen Paulus svarer hertil: „Den, der har giftet sig, bekymrer sig om det, som hører verden til, hvorledes han kan behage sin hustru (I Kor. 7, 33).“

Vorherre har sendt sine apostler indtil verdens yderste ende: „Gaa hen og lær alle folk!“ Men det er vanskeligt for en familiefader at gaa med hele sin familie efter det fortabte faar hos de vilde folkefærd, ja overalt, hvor der er sjæle at frelse. Jo mindre bunden til personer, til sted og eiendom en er, des lettere kan han blive „alt for alle“.

Man siger, at det er umuligt for en mand at leve i cølibat. At de, som ikke er kaldede dertil, taler saa, er ikke forunderligt. Disciplene sagde til Frelseren: „Staar mandens sag saaledes med hustruen, da er det ikke godt at gifte sig.“ Men Han sagde til dem: „Dette ord fatter ikke alle, men de, hvem det er givet (Matth. 19, 10—11),“ nemlig de, som kaldes af Gud. Naar apostlerne har kunnet det, hvorfor kan ikke ogsaa deres efterfølgere det? Den katholske prest holder hver dag den hl. messe, hver dag nærer han altsaa sin sjæl med Jesu Kristi legeme og blod; daglig har han lange bønner at forrette. Derfor kan navnlig han sige med apostelen: „Jeg formaar alt i Kristus, som gjør mig sterk (Filip. 4, 13).“

Den katholske kirke tvinger ingen til at blive prest og derved paalægge sig cølibatet. Ingen kan i regelen blive prest, førend han har fyldt det 24de aar, og da ved han, om han er kaldet dertil eller ikke, og om han kan paatage sig en prests pligter. Men paa en from prest opfyldes Herrens ord: „Mit aag er sødt og min byrde er let (Matth. 11, 30).“

(Fortsættes.)

Missionen i Kina.

„Luthersk kirketidende“ giver i sit nr. 18 en kort oversigt over den kinesiske missions historie. Ved denne leilighed tildeler bladet jesuiterne en velfortjent ros, der er saa meget mere vægtig og paaskjønneles-

værdig, som jesuiterne jo altid har havt den uomtvistelige ære at være den ganske særlige gjenstand for de protestantiske theologers had. Dog tillader forfatterens protestantiskhed ham ikke at undlade med at fremføre den gamle beskyldning om, at jesuiterne paa sandhedens bekostning lempet religionen efter forholdene og lægger formegen vegt paa udvorteshed. Vi henviser i saa henseende til den lille artikkel i „St. Olaf“ fra isøndags: „Om den katholske missionering.“ „Luth. kirketid.“ skriver:

Nogen kraft opnaaede den katholske kirkes mission i Kina ikke, førend jesuiterne gjorde begyndelsen der. Disse er den katholske kirkes pionerer, dygtige, ihærdige og selvfornegtende missionærer. Var der bare saasandt mere gehalt i deres kristendomsforkyndelse og i deres missionspraksis! Men deres attraa efter at lægge det mest mulige under romersk kirkeregimente bringer dem til at slaa af i kristendommens krav og at lempe sig efter forholde og hedenske forestillinger længer, end sandheden tillader. Saa er det den dag idag, og saa var det med den jesuitiske Kina-mission. Den første jesuitiske missionær i Kina var Frants Xaver, der tidligere havde virket baade i Indien og Japan. Han døde imidlertid snart af feber, i aaret 1552. Saa kom Mathias Ricci i 1582, en i sandhed merkelig mand, høit begavet, meget lærd og fuld af kjærlighedens evne til selvfornegtelse og forsagelse. Han optraadte som kinesisk lærd og opnaaede ansættelse i stats-tjeneste. Hans arvtager var Adam Schall, ogsaa en ualmindelig mand baade i evner, i lærdom og i hjertelag. Overhovedet tog jo den katholske kirkes missionsvirksomhed sig op just i denne tid, efterat reformationen havde fundet udbredelse i hjemmet. Det var, som om man ved erobringer derude vilde erstatte de store tab, som romerkirken havde lidt paa sine gamle enemerker. Og var der end store mangler ved jesuiternes missionspraksis og navnlig de allerbetænkeligste akkomodationer, saa havde dog de af dem i al stilhed dannede menigheder kraft og kristendom nok til at drage hedenskabets forfølgelser ind over sig. Schall slap undanf med livet, men døde snart efter af de mishandlinger, han havde været udsat for. Det var i 1666. Men Jesuiterne kom tilbage. De sneg sig ind i landet midt igjennem farer af enhver art. Deres mod var ligesaa stort som deres kløgt. De holdt sig under vekslende vilkaar lige til landets offentlige aabning for europæerne. Fra den tid af tog de fat med mangedobbel kraft.

Den jesuitiske mission havde egentlig sit udgangspunkt fra øen Macao udenfor Kinas kyst. Denne ø havde portugiserne bemægtiget sig, efter at søveien til Ostindien var funden. Og her slog den katholske mission sig ned. Der fortælles ganske rørende om en jesuit ved navn Aleksander Valignau, der kom for at visitere missionen i Indien og paa Macao, at han aldrig kunde blive kvit længselen efter Kina. Han brugte at seile hen imod kysten af Kina for at se ind over brodderne af det lukkede land: og saa kunde han sukke og raabe: „Klippe, klippe, naar vil du aabne dig?“

„Luth. kirketid.“ nr. 18 er her rart i strid med sit foregaaende nummer, hvor den taler om jesuiterne, saa man fristes til at holde den for „Bymissionæren“, „Sendebudet“, „Tempelsvøben“, eller hvad de allesammen heder, disse velsignede „evangeliske“ blade. I nr. 17 skriver „Luth. kirketid.“ nemlig:

Jesuiterne har nu ogsaa opsat det første helgenskrin i Amerika, idet de ved bredden af Mohawk-floden i staten New-York har opreist et Maria-billede, for hvilket de reisende opfordres til at knæle ned og bede til Maria for to jesuiters sjæle, som antages at være myrdede der, samt — give en almisse til jesuiterne.

Hvad er ikke det for noget barnepjat om helgenskrin? er det Maria-billedet eller almissebøssen, som er et helgenskrin? Havde den paagjældende kirke været luthersk, skulde vi have troet det sidste. Og dernæst: mon nogen mission — jesuiternes medregnede — kan bestaa uden de troendes kjærlighedsgaver? mon de fra Norge udgaaende lutherske missioner bestaar uden saadanne? Og skulde vi gaa endnu videre, saa

— mon den herre, som her klandrer over jesuiterne, rent glemmer Paludan-Müllers:

„Ved synet af fir skilling Adam sukked,
ved synet af en mark han venlig bukked?“

Mon han rent har glemt, at de norske, lutherske prester for en stor del lever af offer, og det tildels af ofre, som ikke er frivillige kjærlighedsgaver, men pligt-mæssige ydelser? Det var meget bedre, at d'hr. lod os i fred, naar de selv bor i et glashus.

Derefter fortsætter „Luth. kirketid.“ i nr. 18:

Efter en opgave af 1882 regnede den katholske kirke da, at den i Kina havde 41 biskoper, 664 europæiske, 559 indfødte missionærer, 34 skoler, ligesaa mange klostre og over en mill. døbte.

Dette resultat er jo tilsyneladende betydeligt. Men naar man nu ved, at den jesuitiske mission, navnlig ogsaa i Kina, i al hemmelighed for eksempel døber smaa børn, som synes at være syge til døden, bliver man mere betænkelig end glad ved de store tal. En katholsk missionær meddelte saaledes meget naivt, at han i Futschu havde leiet sig et apotek, og der havde han ansat en „døber“, som havde den forretning at uddele piller gratis til syge børn mellem 1 og 7 aar. Fandt han, at børnene, som bragtes til ham, da var dødssyge eller led af et uheldeligt onde, saa døbte han dem. „Forældrene“, heder det, „ved slet ikke om, at der forrettes et sakrament for deres øine. De indfødte læger bruger en skik, som i høi grad kommer os til hjælp med ubemærket at kunne udføre vort fromme bedrag. Den bestaar deri, at man væder det syge barns pande for at lindre feberheden. Naar vi nu har for os et saadant sygt barn, saa forlanger vi rent vand hurtigst mulig. Den stakkels bedrøvede moder løber med en skaal hen til spandet.

— Man spørger hende vidtløftig om hendes barns alder, om sygdommens begyndelse, dens varighed og dens virkning. Under dette skynder vi os med at slukke helvedes ild (nemlig ved at døbe barnet). Endelig beroliger vi hende saa godt, vi kan, og giver hende nogle af de piller, vi altid af forsigtighed har med os. Stakkels moder! Hun ved ikke om den velgjerning, der imidlertid er vist hendes barn o. s. v.“

Det er jo kun med den allersterkeste forbehold, at man kan glæde sig over den slags kristendom. Den er unegtlig ikke meget bedre end kinesernes buddhisme.

At „Luth. kirketid.“ bliver mere betænkelig end glad ved at erfare, at mangfoldige dødssyge smaabørn bliver døbte, ogsaa uden forældrenes vidende, findes der slet ingen holdbar grund til. Saafremt kirketidenden endnu holder paa troen om barnedaabens kraft, maa den jo indrømme, at saa mange døende børn som der bliver døbt, saa mange sjæle reddes der for paradiset. Det eneste, som kan gjøre bladet betænkeligt, maa da være, at missionærene, som bringer de paagjældende børn i himlen, er katolikere. Skal vi kalde betænkeligheden for brødnid — billedlig talt?

Til den anførte statistik over den katholske missions stand i Kina i 1882 føier vi oplysninger om dens stand ifølge de nyeste data efter Madras Directory 1885: Der var i 1885 47 biskoper, 746 europæiske og 649 indfødte prester, 40 kollegier til ungdommens opdragelse, 16 klostre og 1,115,660 katolikere. Disse tal er siden yderligere voksede i en maalestok omtrent lig den, efter hvilken missionen gik frem i aarene 1882—85.

Ved siden af dem er det lidet imponerende, hvad hver enkelt af de mangfoldige protestantiske sekter — eller selv alle tilsammen — har at opvise. „Luth. kirketid.“ har ordet:

Med hensyn til de forskjellige missionselskabers fremskridt hidsettes nogle tal for deres vedkommende, der har de største resultater. Opgaverne er fra udgangen af aaret 1888. Dengang

havde det kirkelige methodistselskab de talrigste menighedslemmer, nemlig 3900 kommunikanter. Derefter kom de amerikanske presbyterianere med 3788 kommunikanter, saa kom Londoner-missionen med 3700, dernæst de engelske presbyterianere med 3428, de kanadiske presbyterianere med 2650, Kina-indlandsmissionen, hvorom mere nedenfor, med 2415, baseler og det rhinske selskabs mission med tilsammen 2040 kommunikanter. Alle de andre i Kina virkende selskaber har mindre resultater. — forsaavidt disse kan antydes med tal da; — enkelte af dem er da ogsaa ganske nye paa arbejdsmarken.

Resultatet er altsaa det, at den katholske mission er alt andet end ufrugtbar, er mange gange større end de protestantiske tilsammen, og at den allerede har staaet sin prøve i forfølgelserne, hvad de andre ikke har.

Aldes uforskyldt

er professor O. Bugge (der forresten ikke eksisterer) kommen til at staa i „St. Olaf“ nr. 17 som forfatter til en i „Luth. ugeskrift“ nr. 12 optagen artikel om „Den kirkelige eskatologi.“ Det skal være sogneprest O. Bugge-Asperheim. Men det er ogsaa nok, at en luthersk statskirkeelig sogneprest angriber den guddommelige alvidenhed.

En ikkekatholiks vidnesbyrd.

Kandtheol. A. C. Larsen skriver i sin nyudkomne bog „De fem Mose-bøger“: „Om den danske kirkes theologiske professorer og geistlige ved vi jo alle af lang erfaring, at de ikke vil forhandle med anderledes tænkende, og man maa indrømme dem, at de vistnok ikke kan indlade sig derpaa. efterdi de ved sin embedstiltrædelse har aflagt et løfte, som forpligter dem til at forsage de fordomsfrie overveielser.“

Man skulde da vel ikke kunne sige dito til forholdene i Norge?

Fælles smag.

At det ikke blot er os katolikere, der gribes af ærbødige og høitidelige følelser ved at betræde vore gamle katholske kirker, der staa „som et helligt minde om fordums dage“, det tilstuar pastor Backer os i sin „Børnetidende“ (1. 6. 1889):

„Man bliver forunderlig tilmødt ved at staa i en saadan liden, gammel kirke, hvor i hundreder af aar tilbage slegter har søgt hen for at samles med sin Gud, ja som kanske var de første kristne kirker i de bygder, hvor de er reiste, og man betragter med forundring det udskaarne billedverk og de med brogede farver malede billeder, som tildels er at se i disse gamle bygninger.“

I en korrespondance fra England

berettede „Luth. kirketid.“ for 1ste februar om kirkekongressen i Wales's hovedstad Cardiff ihøst, paa hvilken statskirkens afskaffelse blev forhandlet. Ritualismen førte her det store ord; det er en mægtig retning indenfor den anglikanske „kirke“, som nærmer sig betydelig til catholicismen i de ydre kirkeskikke, og „Luth. kirketid.“ siger os, at „inden statskirken synes kampen imod ritualismen omtrent at være uddøet.“

I sin beskrivelse af kongressen lægger nu kirketidenden sarkastisk sin misnøje med den katholiserende strømning for dagen:

Kirkekongresserne er en tyveaarig institution, der er opstaaet efter privat initiativ, forat de forskellige skarpt tilspidsede retninger inden kirken kunde mødes til broderlig tankeudveksling og samtale. I begyndelsen taaltes ritualisterne ikke som „lovbrydere“; men i de senere aar har de ikke alene været taalte, men stadig været taget mere og mere hensyn til, saa de i senere aar har kunnet optræde som et berettiget parti inden kirken, til hvilket der har maattet tages store hensyn ved valget af indledere og officiele talere. — Og iaar var det endog kommet dertil, at de sammen med sine allierede, de høikirkelige, havde ledelsen paa kongressen. Dette viste sig allerede ved anordningen af de gudstjenester, som indledede emnet. Til afholdelsen af en af disse valgte man nemlig den over hele England berygtede ritualistkirke St. Mary, hvor man dog paa forhaand vidste, at leiligheden vilde blive greben til at glimre mest mulig med nyimporteret romanistisk pomp og pragt. Aabningsdagen samledes 2 a 3000 prester i kongreslokalet og marscherede derfra i en uhyre procession til kirkerne, hvor aabningsprædikenerne skulde holdes. Det viste sig da, at der var en betragtelig del af presterne, som ikke brød sig om at følge erkebispens ind i byens hovedkirke og høre hans i navnet prædiken, men i virkeligheden — historiske foredrag om den vælske kirke. Den store St. Mary fyldtes næsten af den vældige skare ritualistprester, som fulgte processjonen did. Det kan maaske interessere kirketidendens læsere at høre en nærmere beskrivelse af den gudstjeneste, som fulgte, saa de kan se, hvor langt man er kommen i den for protestantiske, men nu snarest katholske episkopalkirke. Straks førend processjonen drog ind i kirken, havde en „akolyt“ i skarlagensrød dragt tændt de 22 store lys paa alteret, der lignede paa et haar de katholske altere. Da man var kommen til søde, saaes kirkens prester, anførte af en rødklædt officiant, der bar et høit messingkrucifix, at drage i procession fra sakristiet op til alteret. Presterne havde straalende presteklæder af egte romersk form, og sognepresten havde et billede af Madonna med barnet indsyet i sin messchagel. Krucifixet blev holdt høit i veiret, ligesom røgelse blev flittig brugt, medens man sang introitus. Epistel- og evangeliebøgerne flyttede man omkring, aldeles som det sker i de romerske kirker, alt under dybe knæbøjninger eller rettere sagt neien for alteret. Evangeliebogen blev saa hentet fra nordsiden af alteret af en prest, ledsaget af „akolyter“, og her overleveret ham af en anden prest, medens den første modtog den knælende og givende bogen et affekteret kys. Bogen blev saa bragt i procession over til den anden side, hvor den atter blev kysset og høitidelig „røget“.

Prædikenen blev holdt. Til prædikant havde man — og det var det merkeligste af det hele — faaet den bekjendte protestantiske biskop af Derry i Irland. Denne deltog i den ovenfor beskrevne gudstjeneste, og man merkede — til de evangeliske blades store ærgrelse — intet spor af misbilligelse fra hans side hverken i hans opførsel eller i hans tale. Et par evangeliske prester banede sig vei ud, da det blev dem for stridt; men biskopen fulgte dem ikke. Han har dog siden offentlig erklæret, at han vilde have gjort det, dersom han ikke havde været bange for at skulle fremkalde en scene. — I „den kanoniske messe“, som paafulgte prædikenen, anvendtes alle de smaa finesser, hvori ritualisterne er saadanne mestere. Røgelseprocession gjentoges nu hyppig og grundig. Saaledes svang sognepresten røgelsekarret mindst 30 gange henimod alteret og dets prydelser. Derefter „røgede“ presterne hverandre og marscherede ned til sangkoret, for hvilket en af presterne gjorde et høitideligt buk og siden lod røgelseskyen vælde ud over dem, hvorefter en lægmand blev betroet at „røge“ resten af forsamlingen. — Medens „sanctus“ blev sunget, gjorde et par „akolyter“ med lange, tændte lys et slags militær honor for nadverelementerne (vinen var selvfølgelig blandet). Under indvielseshandlingen knælede presterne ved ordene „dette er mit legeme“ og tilbad elementerne. Derefter reiste sognepresten sig og hævdede brødet saa høit over sit hoved, som han kunde, medens kirkeklokkerne bragte nyheden til udenverdenen, at nu var elementerne forvandlede til Kristi legeme og blod, og den ublodige ofring af Kristus atter foregaaet. — Men nok om denne sørgelige gudstjeneste! — Ritualisterne var naturligvis yderst jubilerende over, at dette kunde foregaa aabenlyst ved aabningsgudstjeneste ved selve kirkekongressen, og deres blade har sunget „Te Deum“ i høie toner i den anledning; men de evangeliske var ude af sig selv af sorg og harme. De protesterede naturligvis og klagede for kongreskomiteen, men uden at opnaa andet end nogle høflige fraser, der gik udenom sagen, til svar fra denne

Hvad nytter det dem? Intet. Moden, denne snart sagt almægtige faktor i engelske liv, er imod dem. De kan ikke sætte dæmning for strømmen. — Underligt synes det mig, at de ikke selv nu begynder at forstaa, at den eneste helsebod vilde være statskirkens nedlæggelse.

Det er noksaa rart at se det kirkelige blad med saa daarligt humør skue ned paa de i Englands protestantiske kirke sig fremkjæpende bestræbelser efter en mindre død gudstjenesteform, end den protestantiske hidtil var. Ogsaa her i Norge gjør lignende bestræbelser sig gjældende; man søger at faa gjenoptaget noget mere af det oldkirkelige, katholske, og begge de statskirkelige theologiske hovedblade er med til denne stræben.

Man har faaet en ny „Alterbog for den norske kirke“, og „Luth. ugeskrift“ optog den 25de januar en afhandling af professor Quesnel, der kalder den nye indretning et „rigt og fuldtoneende ritual.“ „Luth. kirketid.“ havde den 1ste mars nogle anmerkninger til nævnte afhandling, og pastor Gustav Jensen erklærede her, at „den nye norske høimesseliturgi kun er et, om end, som vi haaber, betydningsfuldt skridt paa veien“ mod idealet for en saadan.

Ser man efter, hvori de trufne liturgiske ændringer bestaar, da finder man, at de bestaar i optagelse af de i vor katholske messeliturgi endnu bevarede stykker: confiteor, kyrie, gloria, graduale, credo, præfation med sanctus og benedictus. Men alt dette er endnu kun et skridt henimod idealet, og eksempelvis fremhæves det, at „det vil være let for kommende tider at indføre det mere, hvortil de har behov, særlig ogsaa det laudamus efter gloria, som man nu ikke fandt det rigtig at foreslaa.“

Det turde hermed være indlysende, at det mishag, kirketidenden udtaler mod de engelske ritualister, er en ren vilkaarlighed, den samme, som stedse har gjort sig gjældende overfor det katholske ceremoniale. Den samme halvhed, som karakteriserer lutherdommen med den konsekvente catholicisme paa den ene side og den forholdsvis konsekvente kalvinisme paa den anden side, hvad tros læren angaar, den samme vilkaarlige halvhed karakteriserer den ogsaa i gudstjenstlig henseende. Man beholder alter, men forkaster ofret; man beholder messe-skjorten, men forkaster skulderklædet og strikken; man beholder messehagelen, men forkaster stola og manipel; man beholder to lys paa alteret og finder det latterligt at tænde 22, som ritualisterne gjorde i st. Mary; man klandrer over den katholske kirkes brug af latinen, fastholder den desuagtet ved ordinationer indtil 1889 og afskaffer den saa uden særlig foranledning o. s. v.

Men der er én ting, som lutherdommen altid har havt, og som gjør, at den staar tilbage baade for fritænkeriet, for kalvinismen og for catholicismen; det er — halvhed og vilkaarlighed.

H i t t e b a r n e t .

Af F. Le Maître.
(Efter ill. familieblad.)

(Sluttet.)

Men en dag var det forbi med vor lykke. Det maatte vel hænge sammen med tandsygdommen. Gutten fik et krampeanfald, af hvilket han dog kom sig igjen. Vi troede alle, at det ikke havde noget videre at betyde, og da jeg gik op paa dækket, laa han og sov

varmt og godt i min køie og med en frisk rødme i kinderne. Vi var paa 32° s. br. Jeg kunde vel have været to timer paa dækket, da kokken kom op over trappen til halvdækket og gik langsomt hen til mig.

„Styrmænd Wittmarsch,“ sagde han med sagte, alvorlig stemme — „nu er lille Olof“ — saa havde vi kaldt gutten, fordi vi var overtydede om, at han var af svensk herkomst — „nu er lille Olof gaaet til sin moder.“

Greben af en knugende frygt for jeg tilbage. „Hvad — hvad siger du?“ spurgte jeg med tilbageholdt aandedræt.

„Vor lille Olof er død nu.“

Jeg styrtede ned i min kahyt. Kaptein Boselmann stod foran gutten, der laa død i min køie. Jeg tror ikke, at den lilles egen moder kunde næret en inderligere kjærlighed til ham end jeg. Som tilintetgjort sank jeg ned paa min skibskiste og formaaede hverken at tale eller græde. Han var død som en af disse smaa ostindiske fugle, som man har syslet om og pleiet, og som senere alligevel, trods al kjærlighed, bukker under for det kolde veir ved Kap; men lille Olof var en udødelig skabning, et menneske som vi, et elskeligt barn, som vi havde reddet fra den kolde grav i havet, did hans døde moder vilde tage ham med, og vort hjerte var knyttet saa fast til ham.

„Ja, han er død,“ sagde kapteinen efter en lang pause. „Det er Guds vilje, styrmænd Wittmarsch. Vi har alle gjort vor pligt mod ham.“

„Vi maa finde os i det, kaptein,“ bemærkede kokken; „hans mamma har vel længtet efter ham.“

„Du har ret, kok, og vor himmelske fader har hørt hendes bøn,“ svarede kapteinen og gik langsomt ind i sin kahyt.

Jeg var ogsaa den følgende dag saa oprørt, at jeg ikke kunde deltage i forberedelserne til begravelsen. Seilmageren syede med anvendelse af al sin kunstfærdighed en liden hængematte. Man havde foldet den lilles hænder, ordnet hans tynde haar og klædt ham ren og fin. Inden han syedes ind, gik alle mand agterud for at sige ham farvel; han laa i kapteinens kahyt, og en efter en, stille og paa taaspidserne, traadte mandskabet frem til ham og betragtede for sidste gang det lille kjære ansigt. Ingen forlod kahytten uden at have trykket et kys paa hans pande.

Tre dage efter, en morgen ved otte glas, blev han begravet. Det var en vakker, solblank dag; den blaa sø brød sig mod skibet i en krans af glitrende skum, og skyggerne af besætningen, der var samlet ved faldrebet, gyngede frem og tilbage ved vore fødder, eftersom skibet hævedes og sænkedes af dønningerne. Kapteinen læste bønnen; guldsnittet paa bogens blade blinkede i solskinnet. Nu og da vendte nogle af mandskabet ansigtet bort og for med haanden over øinene. Kokken stod i baggrunden og græd høit. Saa lød ordene: „Til jord skal du blive“ — signalet til, at vi skulde løfte bordenes indre ende. — En stille graad hørtes . . . Den lille hvide hængematte fløi overbord som et snefug og forsvandt i en sø, hvis skummende kam fik stedet til at glitre i lysende regnbuefarver.

Indenlandske efterretninger.

Nye menigheder i præfektoret. I løbet af juni maaned agter hs. højærværdighed præfekten at skille den paa venstre side af Akerselven beliggende del af Kristiania fra st. Olafs kirke og oprette der en egen menighed under navnet af st. Halvards menighed. Den nye menigheds kapel, prestebolig og tilkommende skole skal indredes i Urtegaden 29. Pastor Hagemann, hidindtil sogneprest ved st. Olafs kirke, overtager ledelsen af den nye menighed efter at have tilbragt sommeren i Tyskland, hvorhen han begiver sig for at gjenvinde sin nedbrudte sundhed. Ved st. Olafs kirke bliver fra nu af pastor Wang funktionerende sogneprest samt vedbliver at være præfektorets sekretær. I Porsgrund agtes aabnet i slutningen af august et provisorisk kapel, som med prestebolig findes i en leiet bekvemmelighed, indtil en kirke kan blive bygget. Ligeledes agtes kapel, skole og bopæl for en prest indrettet i Kristianssand, hvor hr. præfekten i forrige uge har kjøbt tomt og hus. Endelig agtes der i Trondhjem i nærmeste fremtid aabnet et centralt beliggende kapel med prestebolig, da det allerede bestaaende, der ogsaa fremtidig skal benyttes, ligger forneget i udkanten af byen.

Af kuloforgiftning er to mand døde ombord paa dampskibet „Turisten.“

280 udvandrere afgik forrige fredag med „Angelo“.

Vignæs kobberverk bliver nedlagt; det har i 3 aar givet 700,000 kr. underskud. Det har været drevet siden 1865. Den lille Vignæs-by har over 1600 indbyggere, men gaar tilgrunde med verket.

Finmarksffsket har hidtil givet godt 6 mill. tørske.

Ved Montevideo er sunket skonnert „La Plata“ af Flekkefjord under en orkan. Mandskabet reddedes.

Forlis. Af de i mars, efter hvad man ved, forliste 71 seilskibe var 4 norske, 2 svenske og 2 danske; af 21 dampskibe var 2 danske.

En hval, henved 70 fod lang, blev i afvigte maaned funden paa Refsbotten.

Middeltemperaturen i april var i Kristiania 4,6°.

Udenlandske efterretninger.

De barmhjertige søstres tilbagekaldelse til Paris's hospitaler ønskes blandt andet af den grund, at disses underhold nu beløber sig til 18½ mill. francs aarlig mere, end dengang søstrene havde sygepleien. Desuden er dødeligheden tiltagen med 4 pct., og mange berettigede klager føres over de leiede sygepleieres og sygepleierskers hensynløshed.

I Uganda ved Nyansasøens nordlige kyst overvandt de af araberne forfulgte kristne disse i en blodig krig og gjenindsatte den retmæssige konge. Under krigen var der ingen missionærer blandt katolikkerne, og dog voksede deres antal under samme med 3000 mænd.

I Emin paschas expedition deltager hans tidligere ledsager, pater Schynse, efter Emin's ønske og med kardinal Lavigeres tilladelse. En andet missionær er i følge med ham.

Den aarlige katolikforsamling for Spanien aabnes i Saragossa den 25de mai.

I London findes neppe nogen katolsk kirke, ved hvilken der ingen prest er ansat, som tidligere var anglikansk prest.

Striken blandt de irske jernbanearbejdere er tilendebragt ved mægling af Dublins erkebiskop Walsh.

Smukt handlet. I anledning af sit femtiaarige jubilæum har et firma i Berlin stiftet et legat paa 40,000 mark til understøttelse af fattige kaabesyersker, et andet har fordelt 30,000 mark blandt sine arbejdere.

En englefabrik, d. v. s. en en-gros barnemordsforretning, er opdaget i Wilna (Litthauen).

Island har ivinter havt at beklage adskillige tab af meeneskeliv formedelst storm, sne og kulde. Af mangel paa føde søgte ryperne i masse ind til de beboede steder, hvor der blev skudt mangfoldige tusender. Blandt edderfuglene har været en dødelig epidemi.

En medicinsk professor ved universitetet i Oporto har af havesyge forgiven 5 personer.

En baad fra det italienske skib „Volta“ blev under tilbagereisen fra Zanzibar til Aden overfaldt af de indfødte. I kampen blev en af skibets officerer dræbt og en matros saaret; flere af de indfødte blev dræbte.

En ildebrand lagde itirsdays en sindssygeanstalt i Quebec i aske, hvorved henimod 150 personer omkom, og mange kom tilskade.

Folketælling skal holdes i Tyskland ved dette aars udgang.

Der udvandrede i 1889 90,332 tyskere fra Europa til de andre verdensdele; aaret iforveien endog 103,951.

Blandinger.

Hvilket lavmaal af almendannelse protestantiske „trosendebud“ kan være i besiddelse af, kan man faa en prøve paa ved at læse nedenstaaende af „Missionær O. Næstegaards dagbog“. Stykket, der i november 1888 stod i et af den lutherske lægnandsforening her udgivet blad, fortjener at læses med opmærksomhed, da det gaar med det ligesom med stjernehvælvet: jo nøiere man betragter stykket, des flere, ikke stjerner, men dumheder dukker frem.

„Efter at vi havde havt gudstjeneste ombord, gik vi iland i Neapel, den gamle mindeværdige, skjønnede stad. Jeg havde med mig endel „engelske traktater“ og delte ud til de engelske folk der. Vi var inde i den katolske kirke der. Det var et prægtigt hus; men ak, hvor mørkt og aandelig dødt det saa ud i aandelig henseende. Hele deres vigtigste gudstjeneste syntes ud til at bestaa i at knæle ned foran et billed af „jomfru Maria“ og ved at stryge vievandet over deres pande og at gjøre kors over brystet; dernæst at tro ufeilbarlig paa, hvad katolske prester siger dem uden at vide noget af den hellige skrift; dog faar vi haabe, at ogsaa nogle bliver frelste af disse.“

Og mænd af en saa suffisant uvidenhed tør den „evangeliske“ kirke sende ud for at oplyse folk.

En protestantisk landsbykirke i Amerika fik under tjenesten i paaskedagene besøg af en bjørn, som var sluppen løs. Der var netop prædiken over teksten: „Frygt ikke!“ Under den opstaaede forvirring blev navnlig prædikestolen tilflugtssted for de kvinder, som følte sig ængstede. Men det var ogsaa en egte mand, som stod deroppe.

Uregelmæssigheder ved bladets tilstilling bedes uopholdelig meldte til ekspeditionen, Akersveien 4.